

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Навчально-науковий юридичний інститут
Кафедра цивільного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СІМЕЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 26 січня 2024 р

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сімейне право України
Викладач (-і)	Схаб-Бучинська Тетяна Ярославівна
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
E-mail викладача	tetiana.shab-buchynska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є система правових норм українського законодавства, що регулює коло суспільних відносин, які виникають між подружжям, батьками та дітьми, іншими членами сім'ї та родичами, їх тлумачення та механізми реалізації. Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>: 1. Загальні положення сімейного права 2. Права та обов'язки батька, матері, дитини та інших членів сім'ї Сімейне право регулює широке коло суспільних відносин, які виникають між подружжям, батьками та дітьми, іншими членами сім'ї та родичами у зв'язку із виникненням сім'ї, в тому числі із шлюбу, спорідненості, усиновлення, а також при прийнятті на виховання дітей, які залишилися без піклування батьків. <u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають Конституція України, Сімейний кодекс України, Цивільний кодекс України, закони України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», «Про охорону дитинства» «Основи законодавства України про охорону здоров'я», судові прецеденти (Верховного суду) та ряд інших законів і підзаконних актів. Застосування сімейного законодавства під час проведення ринкових реформ призводять до створення докорінно нової, хоч і не позбавленої поки що вад і прогалин, правової системи. Разом з цим, відбувається прийняття та постійне внесення змін до Сімейного кодексу України, який визначає засади шлюбу, особисті немайнові та майнові права і обов'язки подружжя, батьків і дітей, усиновлювачів та усиновлених, інших членів сім'ї та родичів, а також підстави їх виникнення. Вдосконалення сімейного законодавства є досить складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства. Без кваліфікованих спеціалістів в галузі сімейного права нам навряд чи справитись із проблемами, які виникають із сімейних правовідносин. Важливо, щоб випускники вищих юридичних закладів володіли необхідними знаннями у галузі сімейного права на базі прийнятих законодавчих актів.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сімейне право України» є формування у здобувачів сімейно-правового світогляду, сімейно-правового мислення, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо захисту прав та інтересів людини у сфері сімейного права, знайомство з особливостями правового регулювання сімейних відносин.

Основними цілями вивчення дисципліни «Сімейне право України» є набуття студентами знань та розуміння змісту норм сімейного законодавства України, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають між учасниками сімейних правовідносин, правильного застосування норм сімейного законодавства.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 12 Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Фахові компетентності:

СК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК 4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

СК 6. знання і розуміння основ права Європейського Союзу.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблеми проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28
самостійна робота	42

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативна /
---------	---------------	------	--------------

		(рік навчання)	вибіркова
4	081 Право	2	вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Модуль I. Загальні положення сімейного права			
Тема № 1. Загальні положення сімейного права.		2	2 3
Тема № 2. Поняття та умови укладення шлюбу. Шлюбний договір.		2	2 4
Тема № 3. Недійсність шлюбу. Припинення шлюбу.		2	2 4
Тема № 4. Особисті немайнові права та обов'язки подружжя.		2	2 2
Тема № 5. Майнові права та обов'язки подружжя.		2	2 3
Модуль II. Права та обов'язки батька, матері, дитини та інших членів сім'ї			
Тема № 6. Визначення походження дітей.			2 3
Тема № 7. Права та обов'язки батьків і дітей.		2	2 2
Тема № 8. Правовідносини за участю інших членів сім'ї та родичів.			2 2
Тема №9. Аліментні зобов'язання подружжя.		2	2 4
Тема №10. Аліментні зобов'язання батьків і дітей.		2	2 4
Тема №11. Припинення аліментних зобов'язань.			2 2
Тема №12. Влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Усиновлення.		2	2 3
Тема №13. Інші форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.		2	2 3
Тема №14. Застосування сімейного законодавства України до правовідносин за участю іноземних громадян та осіб без громадянства.			2 3
ЗАГ.:		20	28 42
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.6 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затверджено Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника протокол № 2 від 10 жовтня 2010 року (положення зі		

	змінами, внесеними Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 3 від 30 листопада 2022 року) – текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма здобувачами одної письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується на 14 семінарському занятті та охоплює два змістових модулі: Загальні положення сімейного права; Права та обов'язки батька, матері, дитини та інших членів сім'ї. На контрольну виноситься 2 описових завдання, яке оцінюється по 10 балів, 2 коротких запитання нормативного змісту, яке оцінюється по 2 бали; 4 закритих тестових запитань, які оцінюються по 2 бали, 2 визначення, які оцінюються по 5 балів, 1 задача, яка оцінюється у 8 балів. Максимальний бал за контрольну становить 50. <u>За бажанням (для отримання долаткових до 5 балів)</u> здобувачі можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань знаходяться в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять, які знаходяться на кафедрі цивільного права та розміщені на сайті кафедри для другого курсу: https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п. 4.6.1., 4.6.2., 5.1.1.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності здобувачів у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань здобувачів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності здобувачів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль у формі заліку проводиться, якщо здобувач набрав за результатами семестрового (поточного) контролю менше 50 балів. Залік проводиться у письмовій формі. Заліковий білет складається із 2 описових завдань, які оцінюються в 10 балів кожне, 8 тестових завдань, які оцінюються по 5 балів кожне; 4 термінологічних завдань, які оцінюються по 5 балів кожне і практичного завдання, яке оцінюється у 20 балів. Максимальний бал за залікову роботу складає 100 балів. Залік також може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі www.d-learn.pnu.edu.ua У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється у 2 бали.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u>	

Планується виконання здобувачами обов'язкової та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для самостійної роботи), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі магістранти відвідують лекції і практичні заняття з даної навчальної дисципліни.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку, їх відпрацювання є умовою допуску магістранта до складання підсумкового контролю.

За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача (п. 5.1.2 «Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» URL: <https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННІОІ.pdf>

Неформальна освіта

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (в редакції від 01.11.2022 року)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Борисова В.І., Жилінкова І.В. Сімейне право : підручник. Київ: Право, 2022. 320 с.
2. Дзера О. В. Сімейне право України: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер. 2021. 520с.
3. Дутко А. О. Сімейне право України: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 480 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2605/1/simeine%20pr.pdf>
4. Дякович М. М. Сімейне право України: навч. посіб. Харків: ЕКУС, 2022. 416 с.
5. Курило Т.В. Сімейне право України: навч. посіб. Львів: 2017. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/405/1/%D0%9A%D0%A3%D0%A0%D0%98%D0%9B%D0%9E%20%D0%A2.%D0%92.%20%D0%A1%D1%96%D0%BC%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%20%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A.pdf>
6. Менджул М.В. Порівняльне сімейне право: навч. посіб. Ужгород: «РІК-У», 2021. 296 с. URL:

<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/40329/1/порівняльне%20сімейне%20право%20%286%29.pdf>

7. Тетарчук І.В. Сімейне право України. Для підготовки до іспитів: навч. посіб. ЦУЛ. 2021. 314 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних вказівках:

Схаб-Бучинська Т.Я. Сімейне право України: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів другого курсу денної форми навчання спеціальності 081 «Право». Електронне видання. Івано-Франківськ, 2023.

<https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/>

Схаб-Бучинська Т.Я. Сімейне право України: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи студентів другого курсу денної форми навчання спеціальності 081 «Право». Електронне видання. Івано-Франківськ, 2023.

<https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/>

Викладач

доц. Тетяна СХАБ-БУЧИНСЬКА